

Anno XII - n. 1

VOX VRBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Semel in mense prodit

Pretium annuae subnotationis, *ante solvendum*, est:

In Italia: Libellarum 6;

ubique extra Italiam: Lib. 9 (Doll. 1,80; Sh. 7; M. 7; Rubl. 4; Coron. 9)

Cuncta mittantur ad ARISTIDEM LEONORI equitem

Commentarii VOX VRBIS possessorem et administratorem

ROMAM - Piazza del Gesù, 48 - **ROMAM**

Subnotatio fieri potest:

IN GALLIA

apud

Librairie Gamber

Paris

Rue Danton.

IN ANGLIA

apud

Burns and Oates

London W.

28, Orchard Street.

IN RUSSIA

Varsaviae Polonorum

apud

Gebethner et Wolf
Rakowskie Przedmiescie, 15.

"Kronika Rodzinna,"

Krakowskie Przedmiescie, 6.

IN CANADA

apud

Librairie Granger Frères

Montreal

1699, Rue Notre-Dame.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Rerum index:

Sociis et lectoribus Commentarii nostri humanissimis.
De latinae linguae praestantia.
S. Congregationis Studiorum litterae de lingua latina.
Ex Septemtrionali America. — De Theodoro Roosevelt Civ. Foed.
Amer. Sept. praeside et Guilelmo Taft eius successore.
Vergiliusne atque Cicero nominatim de Iesu Christo filio Dei
attigerunt?
De Caroli Mariae Rosinii episcopi Puteolani Comoediis.
Magorum repraesentatio in ingenuis artibus.
Magi ad Iesu cunabula vocati.
Colloquia latina. — Narratio convivii.
Caesaris Tiratelli tabula baptismalem pompam in Campania
referens.

Diarium Vaticanum. — Coram SSmo admissiones. - Pontificiae ele-
ctiones. - Vita funeti viri clariores.
Ex SS. Congregationibus Romanis sententiae novissimae se-
lectae.
Annales. — Austriaci civiles motus et Balkanica quaestio. - Mauritana
res. - Inferioris Americae discrimina.
Publici per orbem coetus legibus ferendis.
Per orbem.
Magnus Italarum luctus.
Aenigmata.
Aegyptii. — Caroli M. Rosinii Comoedia. (Recognovit I. F.).
Epistolarum commercium.

Sociis et lectoribus Commentarii nostri humanissimis

NATORI montana ardua et aspera conscendenti placet interdum in via consistere tum ut peragratum iter animi cum oblectatione quadam et superata obstacula retrospiciat, tum ut post brevem requiem, quae defatigatas vires instauret, spiritumumat novum ad metam tandem adipiscendam, quae eius oculis longe adhuc at solis radiis coruscans effulget.

Nos non aliter, qui anni cuiusque vitae Commentarii nostri sub exitum, quasi totidem viae tractibus expletis, remoramur, hinc exantlatos labores, semina terrae mandata, surculos defractus, signa posita respicientes, inde viriliter nos erigentes ad propositum assequendum, cui nunquam non tenaciter perstitimus, ut scilicet latinitas haec, unde humanitas omnis indesinenter et ubique manavit, per orbem universum et servetur et proferatur, utque ita tandem aliquando latinus sermo, ad omnia exprimenda aptus et conformatus, commune doctorum saltem virorum eloquium fiat.

Quae quidem ex peracto itinere hodie colligere liceat, ipsi vos, socii et lectores humanissimi, qui nostrae sollicitudini assidua diligentia atque inconcussa fide indesinenter haesistis, iudicetis. Quasi pavida et nutans, magnis generosisque nominibus unice suffulta, *Vox Urbis* in lucem abhinc annos undecim prodiit; nec progredi fas esse, choro, fere dicam, ei deficiente, videbatur. Brevi tamen qui stupentes eius ausum prius mirabantur, paullatim ad eam accessere, tantoque studio unum et idem cum ea demum facti sunt, ut, aliis alia causa patronis illis, — quorum memoria a grato nostro animo nunquam decideret, quippe qui praeceptorum et amoris honestissimam haereditatem nobis reliquerunt, — ab ea seiunctis, ipsi auxerint, confirmaverint sibi que sufficientem effecerint. Itaque non unum Urbis augustae matris excellentem sermonem haec *Vox* retulit, sed, quod in optatis conditorum erat, cultum omnem atque humanitatem, eaque omnia ingeminavit, quae inde, veluti ex radiationis centro, animos usque a longissimis orbis partibus amice cum genitricis animo coniungere valerent. Igitur scripta locum in ea habuerunt, quae populos omnes aliquo modo attingerent, a publica re ad bonas artes, a litteris ad historias, a philosophicis ad sociales quaestiones, a nunciis et significationibus ad simplices et facili stylo expressas descriptiones, narratiunculas, dramaticas actiones; ab antiquitatis scientia ad dialogos vitae argumenta maxime communia tractantes,

T. et G. Fratrum Parisi

ROMAE in ITALIA
in foro Campi Martii, 6

Vincentius Rigacci
officinae conditor
an. 1789.

PONTIFICIA OFFICINA CANDELARUM AD SACRA

cui Summi Pontifices PIUS IX, LEO XIII, PIUS X
honores addidere

Candelae ad Sacra in Americas, in infimam Africam, apud Indos, Sinenses, Iaponios
atque in Australiam exportantur.

Novarum earumque latissimarum aedium prospectum damus, quas Fr. Parisi ad Candelas ad Sacra cereasque faculas ad noctem fabricandas recens in Urbe a solo excitarunt, et cuique visitandas praebent per tesseram gratuito apud ipsorum centrale officium, Romae in foro Campi Martii, 6, petentibus distribuendam.

Candelarum « tipus oeconomicus » perfectae exustionis venit lib. (*francs*) 225 centenis Kgr. — Merx nullo iubentis impendio in omnes orbis portus mittitur, dummodo trecentis saltem cerae Kgr. constet.

Colligationes ab officina Parisi adhibitae eae sunt, quae deserti traiectionem in camelorum dorso (viginti dierum iter) facillime perferant.

Commercium epistolare habetur Italica, Latina, Gallica, Anglica, Theutonica, Hispanica lingua.

cum gaudio iam vidimus. Eia! ut annus MDCCCXCIX, non vobis tantum, quemadmodum ominamur ex animo, sed universae latinitati bonus, felix faustusque evadat, iam nunc in vestra manu est, socii et lectores!

Quae autem vobis administrator comparaverit **praemia** nunc attendite.

In mente ipse iamdiu volutaverat Sacerdotalis dilectissimi Pontificis Iubilaei nuper peracti mnemosynon vobis offerre, idque non commune, imo singulare. Atqui pro sua diligentia et constantia desiderium animi sui tandem explere valuit. A Consilio namque Centrali ad rem in Urbe constitutum id unus ille obtinuit, ut **numisma iubente coetu ipso cusum, et extra commercium studiose habitum, ad singulos Vocis Urbis pro anno MDCCCXCIX subnotatores gratuito mitteretur. Huic dono, profecto "unicum,, quod nullus alius commentarius largiri potest, addetur novis subnotatoribus Vox Urbis kalendarium** notissimum ac late celebratum, quod socii, qui iam praeteritis annis habuere, pariter concedetur, dummodo subnotationis pretio lib. 0,25 ad diribitorii expensas resarciendas addiderint.

Praeterea quae sequuntur **praemia ad stimulandum** constituit:

Qui socium novum acquisiverit unum eiusque subnotationis pretium cum suo miserit, gratis etiam accipiet Caesaris Tiratelli **tabulam** metr. $0,60 \times 0,40$ a celeberrimo Urbano S. Michaelis hospitio splendide caelatam, baptismalem pompam in Campania referentem.

Qui socios novos acquisiverit duos ut supra, **horologium** sibi habebit in Germanicis officinis ad Roskopfii rationem nobis fabricatum.

Qui socios novos acquisiverit tres eorumque subnotationis pretium miserit, a pretio suo solvendo eximetur.

Qui socios novos viginti quinque coegerit dimidiatum pretium itineris habebit ab Italiae finibus Romam usque, atque inde in discessionis Italicam stationem secunda, prouti vocant, ferriveharum classi usus.

Qui socios denique novos coegerit quinquaginta, eodem itinere gratis omnino gaudebit.

Haec munifice apparavit administrator, qui has leges tantum ad rem sanctas voluit:

I. — Ad praemia quaevis obtinenda subnotationes eorumque pretium mittenda sunt *non ultra Februarium mensem*, iis exceptis qui xxv aut L socios collegerint, quibus fatalis dies dicitur Kalendis Iuliis.

II. — A praemiis « ad stimulandum » bibliopolae excipiuntur.

Itaque pretium subnotationis, quod in an. MDCCCXCIX erit in Italia libell. 6; ubique extra Italiam libell. 9 (doll. 1,80; sh. 7; mark. 7; rubl. 4; coron. 9) recto tramite mittetur

ad **ARISTIDEM LEONORI equitem**

Commentarii **Vox Urbis** possessorem et administratorem

Romam, piazza del Gesù 48.

Vox Urbis.

unde colloquia latine inire atque alere daretur; a doctorum virorum scriptis nondum vulgatis aut parum cognitis ad primas adolescentum exercitationes, quae incitamentum veluti in palaestra eorum conatibus, laude quidem amplissima dignis, conferrent; a Pontificiis denique documentis praecipuis ad iuris regulas in S. Congregationibus inductas; haec omnia ut quisque vel ex dissitis regionibus, vel cultu, doctrina, animi proclivitate, artibus ab altero difformis in *Voce Urbis* aliquo modo complere desideria sua posset.

Talem socii et lectores Commentarium nostrum et voluerunt et reddidere; talem itaque in proximo quoque anno servabimus. At grave aliud addemus, quod pluries a pluribus requisitum, ne immatura tempora cum damno praeverteremus, quamvis desideriorum nostrorum summam constitueret, fieri nobis non posse hucusque iudicavimus.

Meminerint lectores, apud latinitatis coetum nonnullis ante annis Romae congregatum, in quo *Vox* nostra, — per Eum qui iam fere ab initio in commentario nostro redigendo primas agens *Vocem* ipsam moderatur, — ex Capitolio resonans, triumphum primum publice reportavit, votum inter cetera cum planu nuncupatum esse, ut latinitatis adsertorum et vindicum stabile et certum foedus quodammodo constitueretur. Atqui idem votum communi consensu, imo vero veluti omnium animorum necessitati respondens, ipsis hisce diebus Romae iterum et ultro erupit per plurimos illos viros, qui in Pontificium Collegium Pium Latinum Americanum, vitae suae annum quinquagesimum celebrans feliciter expletum, convenientes, tantum et nominis, et civilis et ecclesiasticae gloriae, itemque tantum tuendae latinitatis ardorem sollemnibus illis contulerunt. Quid? Dubitaremus ultra? Nobile facinus heu! antea ab iis cui videbatur commissum reape neglectum, diuque a nobis expetiturum numne nunc etiam nostram rem haud faceremus?... En igitur, socii et lectores carissimi, en vobis ulteriorem *Vocis Urbis* gradum in quo insistat apertum; en vobis praestare, ut reliquum hoc viae fauste eidem atque feliciter evadat. Nobiscum vos adstringite, ignis quo flagramus partem vobis sumite, in vestrisque regionibus circulum circa vos constituatis, qui per *Vocis Urbis* commentarii tramitem cum ceteris latina fata communicet, quae contra vanos nostri temporis cuiusque generis conatus sic immutata manebunt.

Huiusmodi inceptui faveat Deus Optimus Maximus, dum nos operam nostram, uti assuevimus, rei navabimus. Itaque a proximo Iannario mense, qui anni XII vitae Commentarii nostri afferet initium, **menstrui *Vocis Urbis* fasciculi singuli paginarum numero adaucti prodibunt** ut novis necessitatibus magis respondeant; quum tamen pretium, quamquam pro rerum adiunctis submutatum, tenue quidem ac nemini impervium manebit praemiaque splendidissima pro cuiusque laboribus tribuentur, quae in proximo numero indicabuntur. Non enim — idque satis compertum est — auri sacra fames, sed singularis quaedam summae causae, id est Latinitatis, imago animo et cogitatione concepta nos ad operandum impellit.

Haec in superiore numero, novi anni proposita edicentes scripsimus, nec quidquam hodie addemus, eoque magis quod rata ac probata vobis, o socii et lectores humanissimi, iam satis accepimus. Vix enim Commentarii nostri fasciculus varia orbis litora attingit, certamen quasi fuit, inter eos maxime, qui nos iam tot annos fideli dilectione prosequuntur, ut gratulantes animosque adiicientes litterae ad nos mitterentur.

Gratissimum pariter atque decorum nobis fuit excellentissimos Americae Latinae episcopos, qui Romam tum Pontificis, tum Collegii Pii Latini Americani iubilium sollemnium gratia petierunt, in primisque Purpuratum Patrem Ioachim Arcoverde de Albuquerque Cavalcanti, Rivi Ianuarii archiepiscopum, non prius ab Urbe discessisse quam subscriptionem suam et laudes *Voci Urbi* dederint; sintque illis debitae grates, sitque id simul eorum collegis et studiorum moderatoribus incitamentum ad foedus illud latinitatis efformandum, quod votorum nostrorum summam constituit, et cuius germina non in hoc orbis universi capite, sed et Dertusae in Hispania et Cantuariae in Anglia summo

praefecto, in qua uberrimi latinae fructus innuuntur. Legatur haec brevis quidem, sed praeclara latinae linguae laudatio; clarius enim patebit sapientia, qua Romana Ecclesia filiorum suorum doctrinam, utilitatem atque in pulchrioribus artibus informationem semper procuravit.

Dertusae in Hispania.

MARIANUS CASTELLANO S. I.

S. CONGREGATIONIS STUDIORUM LITTERAE DE LINGUA LATINA

Vehementer sane dolemus quod accepimus linguam latinam in quibusdam Seminariis ita negligi, ut a disciplinis non solum Philosophiae et Iuris canonici, sed etiam ab ipsa universa Theologia remota esse videatur. Quod discipulis, iis praesertim qui subtiliori et exquisitori ratione in magnis Lyceis ad has disciplinas animum applicaturi sunt, maximum affert detrimentum.

Ipsi quidem omittimus quantopere et expetenda et colenda ea esset a Clero - cui litteratum esse nunquam dedecuit - quippe quum latinae litterae secundum graecas ceterarum sint fons et fundamentum.

At illud in primis, quod maximi momenti et ponderis est, notari atque animadverti volumus, linguam latinam iure meritoque dici et esse linguam Ecclesiae propriam. Et profecto hac lingua, si quando necessitas exigit, Sacerdotes disiunctarum diversarumque civitatum colloqui et scribere inter se solent ad sensa mentis pandenda, quae aliter inter se pandere non possent. Hac lingua, in quam sacri libri veteris novique Testamenti versi sunt, Clerus canonicas recitat preces, Sacrum facit omnesque sacros ritus et caeremonias, quas Liturgia praescribit, exequitur. Quin etiam hac lingua Summus Pontifex et sacra Consilia Ecclesiae negotiis curandis in litteris actisque omnibus edendis utuntur. Accedit quod quos doctissimos libros sancti Patres Ecclesiaeque Doctores latini scripsere, eos et huic linguae commendarunt.

Sed praeterea lingua latina cum Philosophiae, tum sacrarum disciplinarum lingua facile dicenda est. Quum enim ipsius vis et natura ea sit, ut aptissima existimetur ad difficillimas subtilissimasque rerum formas et notiones valde commode et perspicue explicandas, hac perpetuo usi sunt a media quae vocatur aetate usque ad totum saeculum XVIII eademque usque adhuc uti solent et scriptores in libris scribendis sive de Theologia, sive de Iure canonico,

sive de ipsa Philosophia et magistri in iisdem docendis disciplinis.

Quapropter, quum ex his quae diximus satis appareat summa sacrorum alumnis huius linguae cognitione opus esse, hoc S. Consilium Studiis regundis etiam atque etiam hortatur cum magistros, ut ad normam Constitutionis Leonis PP. XII « Quod divina Sapientia », Tit. VI, cap. 82-84, hac lingua disciplinas tradant, tum discipulos, quo alacrius pleniusque, secundum Litteras Encyclicas *Depuis le jour*, die VIII mens. Sept. an. MDCCCXCIX a Summo Pontifice Leone PP. XIII datas, in huius linguae studium incumbant, prout sacra studia potissimum apud Archigymnasia requirunt.

Firma spe freti fore ut A. T. omni ope et opere eniti velit, ut nostris his optatis quam optime satisfiat, dum Te oramus ut has litteras acceptas Nobis significes, peculiari cum observantia Tibi omnia fausta a Deo O. M. adprecamur.

Amplitudini Tuae

Addictissimi

FRANCISCUS Card. SATOLLI, *Praefectus*.

ASCENSUS DANDINI a Secretis.

Ex Septemtrionali America

De Theodoro Rooseveltio Cdp. Foed. Amer. Sept. praeside
et Gulielmo Taft eius successore (1)

Quum an. MDCCCXCVII Civitatum Foederatarum Americae Septemtrionalis praesidis munus Mac Kinley assumpsit, Theodorus Rooseveltius alter ab administro rei navalis renunciatus est operamque omnem classi augendae intendit, quum tamen ab armis Cubano in bello non abstinuerit. Quo quidem confecto, Neo-Eboraci gubernator creatus, intermissum laborem in corruptionem et factionum tyrannidem pro civili honestate, pro iustitia et iure resumpsit, virilique animo in incepto perstitit, ita ut quum an. MDCCCXI nova comitia haberentur et Mac Kinley in supremo magistratu confirmaretur, Rooseveltius plurimis suffragiis alter a praeside delectus fuerit.

Tum librum edidit *American Ideals* inscriptum, in quo mentem suam plane aperuit de Americanorum indole deque Septemtrionalis Americae fati, contendens quam maxime ut quisque ad ea perficienda operam suam conferret; neque cives tantum ad rem vocans, sed advenas ipsos, qui in Foederatas Septemtrionalis Americae Civitates immigrantes nomen suum ipsis civitatibus dedere: hosce enim cupit antiquae pa-

(1) Cfr. num. sup.

DE LATINAE LINGUAE PRAESTANTIA

Cogitanti mihi iam a prima adolescentia quaenam tandem causa esse posset, cur, quum tot antiquae linguae oblivioni omnino traditae iamdiu fuerint, latina lingua vigeat plurisque in dies a sapientibus fiat, illud praecipue obiiciebatur, quod scilicet ad eius indolem spectat. Mirabar enim latinae loquutionis vim atque singularem quamdam rebus pertractandis proclivitatem, qua a primo iam verborum sono animus potest rem complecti faciliusque retinere. Quod profecto ex quo longius in rei litterariae penitus studium processu auctoresque praestantiores pervolvi, plane cognovi illi proprietati esse adscribendum, quam recentiores declarant dum latinam linguam maxime syntheticam vocant, sytheticarumque linguarum dignitatem extollunt.

Hoc breviter nunc attingam: simul vero laetor, quum videam meridiana iam luce clarius esse compertum omnibus rem cognoscere volentibus, per unam Ecclesiam stetisse quominus saepe tam praestantis linguae monumenta interierint. Ecclesia enim iam a primis aetatis suae temporibus latinam linguam excepit, fovit, atque in innumeras fere plagas dilatavit. Ecclesia animos viresque adiunxit tot nobilibus scriptoribus egregiisque poetis qui latinam ditionem christianam iam factam honestarunt. Ecclesia denique nostris hisce diebus, in quibus tot homines politioris artis prorsus ignari quascumque orbis linguas praeter latinam iamdiu mortuam colendas conclamant, documentis est alumnos suos adhortata ut in studium tam pulchrae linguae, tam nobilis tamque ad omnes disciplinarum usus, ecclesiasticarum praesertim, accommodatae alacriter incumberent.

Sed iam ad propositum nostrum veniamus. Principio est latina lingua synthetica; quod tum in flexione tum in propositionum subordinatione videre licet. Nam lingua synthetica non singulis verbis singulas rei partes et quasi rationes exhibet, sed uno saepe vocabulo totam simul rem uno conspectu intuendam proponit. Ita quod Hispani sex vocibus dicimus: *el que ha de ser amado* (Galli: *celui qui doit être aimé*; Itali: *quegli che deve esser amato*), hoc latini uno verbo complectebantur: *amandus*. Haec vero veterum linguarum synthetica vis, illustrior apparet in propositionum subordinatione. Nam, ita sententiae principi aliae subiiciuntur, ut ex una illa ceterae pendere videantur. Qua de causa, forma synthetica hoc est analytica praestantior, quod omnes sententias inter se devinctas et nexas ostendit. « Linguae syntheticae – inquit P. Longhaye – verbo ipsi notam aliquam innectunt et quasi conglutinant, qua eius cum

ceteris nexus ostenditur. Levis enim inflexio radici apposita verbi tempus et modum, in substantivo munus subiecti vel complementi indicat; quod, ut liquet, celerem reddit sententiarum decursum. Merito igitur aiebat Stuart Mill, grammaticam linguarum classicarum, primam esse logicae partem; uniuscuiusque vero sententiae contextum esse logicae lectionem.

Inde oritur harum linguarum ad periodicam orationem proclivitas. Nam de sententia P. Verest, linguae recentiores, utpote analyticae, sententias simplices et fere dissolutas coacervant; classicae vero periodos apte construunt, sententias alias aliarum imperio subiiciunt, inque amplissimo sententiarum ambitu unam dignissimam tamquam principem ceteris praeficiunt.

Quod aliis verbis clarissimus Bréal exprimit, dum scribit: « Quum scriptor latinus periodum accusativo incipit, accusativus ille omniaque quae ab illo pendunt mente sunt retinenda, mentisque assensus inhibendus, quoad verbum rem totam perficiat ».

Etenim hae linguae non nudas et abstractas rerum virtutes, sed res ipsas lineamentis circumscriptas, coloribus illuminatas, spirantes et actuosas, uno verbo concretas, oculis ipsis subiiciunt. « Si graecum latinumve lexicon, – inquit P. Ruiz, – cum quolibet vernaculo conferatur, statim apparebit multo plures veteres esse voces concretas, multo pauciores abstractas ». Quod quidem quam sit idoneum pueris informandis, ingenuisque litteris colendis, poësi praesertim, nemo ignorat.

Huic veterum linguarum virtuti non est dissimilis simplicitas illa, qua in antiquioribus his linguis vel maxime elucet. Nam hae veteres quasi incorruptae linguae integram simplicitatem prae se ferunt.

Magna linguae latinae nobilitas ex iis quae diximus apparet; sed illa forte potissima laus est, quod adolescentum effrenatam phantasiam vehementesque sensus et regat et temperet. « Nam Graeci, – scribit Lessing, – eorumque praeclari imitatores Latini, ita orationem moderabantur, ut ne quid nimis unquam esset ».

En nonnulla ex infinito paene laudum thesauro, quibus potest latina lingua, maximi semper habita a litteratissimis hominibus, cumulari. Qui profecto omnes hoc fatentur se in eius amorem ardentius flagrasse, quo accurationem latinae linguae cum aliis multis comparisonem instituerint.

Quam sapienter igitur quamque utiliter ad Ecclesiae alumnos, qui in omnium spem in Seminariis adolascunt, missa nuper quae in hisce paginis legitur adhortatio est a Congregationis Studiorum Cardinali

Hic autem Ciceronis locus, non modo Messiae nomen, quantum est, suisque decoratum adiunctis offert, sed et vitam et mortis genus, et vitae mortisque scopum ostendit. Quapropter nativitatem et regnum eius apud Vergilium habemus, apud Ciceronem vero naturam eius divinam, et mortem humanam et supremum Iudicaturi designatum adventum.

Ciceronis fragmentum undenam nobis? Dicam. In Christianam religionem ad saeviendum Imperator Cl. Nero Pont. Maximus iure censuit, nam in Legibus XII Tabul. cautum erat: « Nemo Deos habessit novos, sed nec colunto ». Constantino Imperatori igitur fuit, ut ostenderet religionem hanc non esse nuperrimam, sed iampridem, et ante Romam conditam exstitisse. Qua de causa, subverso Neroniani edicti fundamento, edictum ruebat ipsum, cui nihil fuleri erat praeter ambulatoriam voluntatem atrocissimi et obscaenissimi Imperatoris, plerumque insanientis.

Totus ad hoc Imperator Constantinus « in Oratione rescripta Sacrosancto Senatui » (Vergiliani carminis tamen non oblitus, nam affert), haec e Cicerone desumit, et profert.

Verba ex integro damus Eusebii Pamphili, Ep. Caesareae, *De Vita Constantini Imperatoris* (1):

« Illa igitur Erythraea Sibylla, quae saeculo sexto a diluvio se fuisse dixit Apollinis Sacerdotem..., aliquando mediis adytis, importuno superstitionis religionis ritu intermisso, afflata proculdubio caelitus, edidit aperte futura de Deo versibus. In eorum serie literae quaeque primores (Acrostichis a Graecis appellatur) adventuri Iesu historiam significant. Acrostichis haec est: Iesus Christus Dei Filius, Servator. Crux.

Versus autem, qui sequuntur, brevitatis gratia omittimus ».

« Ista divinitus in animum venit edicere virgini, quam ego profecto beatissimam esse iudico, delectamque a Deo Optimo Maximo consilii sui vaticinatricem de nobis; etsi plurimi severe negant haec esse digna fide, quum tamen Erythraeam Sibyllam fuisse fateantur. Atque illi quidem aliquem suspicantur huiusce ritus observatorem hominem, poeticae non ignarum, confecisse versus, subinde Sibyllae nomine circumferri quaedam quasi vaticinia, quae revera adulterina sint, et tamen ad instituendam probe vitam conducibilia, quum, excidio voluptatum, homines ad honestatem alliciant et temperantiam. Ad exquisitam rationem veritatis, hominum nostrorum diligentia annotata sunt intervalla temporum, iam ut nemo aliqua de re possit ambigere, post adventum Christi poema non compositum fuisse, et tamquam versus essent a Sibylla dicti, ita falso tenuisse. Nam certum

est incidisse in poema Ciceronem, idque factum ab eo Latinum eum cum suis elucubrationibus annumerasse, qui tenente Antonio rerum summam sublatus est. Iterum Augustum Antoniano bello superiorem evasisse. Ille sex et quinquaginta annos imperavit. Insequutus est Tiberius, quo saeculo adventus illuxit, atque sacrosancti ritus invaluit ubique loci mysterium ».

Auctoritas affirmantis, doctrina eorum, coram quibus affirmabat, et penes quos tunc omnes Ciceronis libri erant, quum ad nos LXXXV imminuti atque ex reliquis non integri omnes pervenerint, rem et veritatem in tuto ponunt, atque inexpugnabiliter muniant. Quid vero dicam de illo summo Eusebio, quem si legeris omnes noveris?

Quoad genus librorum autem grave testimonium habemus e Dionysio Halicarnasseo (1): « Sibyllini libri, - inquit ille, - qui nunc exstant e multis locis comportati sunt; partim allati ex Italicis urbibus, partim ex Erythris Asiae (ex S. C. legatis illuc ad transcribendum missis), partim ex aliis urbibus, etiam a privatis hominibus descripti, in quibus inveniuntur quaedam supposititia, ceterum deprehenduntur acrostichum quae vocant discrimina. Sequor autem hic Terentii Varronis opinionem, quae habetur in eius commentariis theologicis ».

Sed ipsum dissertissimum Romuli Nepotum, qui sunt, et qui fuerunt, Marcum Tullium in rem, ac de re praestat audire in Lib. *de Divinatione*, II (§ 86): « Sibyllae versus observamus, quos illa furens fudisse dicitur. Quorum interpres, M. Antonius, nuper falsa quaedam hominum fama dicturus in senatu putabat eum, quem re vera regem habebamus, appellandum quoque esse regem (C. Caesarem), si salvi esse vellemus. Hoc si est in libris, in quem hominem, et in quod tempus est?... Non esse autem illud carmen furentis, tum ipsum poema declarat, est enim magis artis et diligentiae, quam incitationis et motus, tum vero ea, quae achrostichis dicitur, quum deinceps ex primis cuiusque versus litteris aliquid connectitur, ut in quibusdam Ennianis. Atque in Sibyllinis ex primo versu cuiusque sententiae primis litteris illius sententiae carmen omne praetexitur ».

Ibi etiam addit non licere privato homini Sibyllinis uti tum ad inferendum in Urbem regem, tum ad mutandam Religionem. Idque aperte ostendit de Nova Religione illic haberi.

H. DE VECCHI PIERALICE.

(1) *Antiquitatum, sive Originum Romanarum*, lib. V, pag. 304. Editio Lugdunens. apud Gryphum, 1555.

(1) Lib. V, pag. 110 et seq. Edid. Parisiis M. Fezandat, 1564.

triae politicis negotiis valedicentes, dissensionibusque omnibus despectis, in novae civitatis gloriam unice intendere eiusque uni prosperitati, quae sua cuiusque futura erit, studere.

Ita popularem auram maiorem in dies sibi comparabat; atque inde pariter factum est ut quum Mac Kinley nefarie fuerit interemptus, Americanorum luctus ab eo qui successionis iure sufficiebatur medicinam expectaret.

Neque eventus opinionem fefellerunt; siquidem a iure iurando praestito « omnia agendi quae vires permitterent ad civitatis constitutionem integram servandam, ad rerum ordinem tuendum atque defendendum » Rooseveltius aberravit nunquam: satis est litteras perlegere ad populi legatos saepe saepius missas, unde cuique eius erectum firmumque animum facile conicere liceat. Virorum popularium sive pacem sive bellum vocitantium adversator accerrimus, non tamen quietis perpetuae doctrinam praedicat; patrum autem militares glorias extollit, extollit heroicas virtutes, populumque ad magnarum – sit venia verbo – possibilitatum cogitationes ac fortium propositorum admoveere nititur...

Studium eius et industriam ad pacem Russos inter atque Iaponios iterum componendam meminerint omnes: tum non de gente sua, sed de humanitate universa optime meruit Rooseveltius, quem quidem culti omnes populi laeto animo in suo officio confirmatum vidissent; firmiter tamen noluit ille, quum rem non quidem literae, at legum menti contrariam, nullo pacto is patiatur. Ita libenter Guilelmo Taftio, quem comitia indicarunt, magistratum rei publicae summum cedit.

Novus hic Civitatum Foederatarum Americae Septemtrionalis Praeses quinquagesimum vitae annum agit et patrem habuit iustitiae administrum et ad exterarum gentem legatum. Ipse iurisprudentiae viam amplexatus est iudexque supremi tribunalis fuit in Ohiensi civitate. Anno M D C C C I Philippinarum insularum gubernator, consilio, auctoritate, sententia populi favorem rerumque optime curatarum famam sibi conciliavit. Deinceps ad Habanenses tumultus qui sedaret delectus est, utque Panamensis isthmi operas recognosceret. In patriam reversus externa negotia atque bellica moderanda suscepit, recensque Tokium tenuit ut controversias dirimeret inter patriam suam et Iaponiam. Dotibus praeclaris Taftium esse donatum in hisce omnibus apparuit; apparet certa Americanis spes fore ut dignus praedecessoribus praeses item evadat.

Neo-Eboraci, mense Decembri MCMVIII.

I. W.

Vergiliusne atque Cicero nominatim de Iesu Christo filio Dei attigerunt? (1)

Mirabile prorsus est duo illa romani orbis lumina, Vergilium nempe et Ciceronem, quae, binis frustra labentibus millenniis, nihil nativi fulgoris amiserunt, et, adeptum olim in litteris, adhuc retinent principatum, favillam ex Messianicis Sibyllarum oraculis sibi vindicasse et in propria transtulisse.

Quae de nascituro Iesu affert a Cumaea Sibylla Vergilius in illa Bucolicarum IV ecloga ita clara et aperta sunt, et adeo scatent orientalibus metaphoris et allegoriis, ut ex Hebraicis prophetis, quorum vaticinia et nomina continentur in Bibliis, depopulante potius quam legente manu deprompta atque ablata fuisse videantur. Quod quidem cygnus ille minime occultat, sed ipsa in fronte carminis indicat quo de fonte sibi defluerit ille rivus:

Ultima Cumaei venit iam carminis aetas.

At illa omnia nascenti Pollionis filio frustra aptare conatur, dum ad humanos artus, quae iampridem humeris congrua divinis exstiterat, vult vestem reducere.

Locum sibi veritas vindicat, et aegre ferenti vati semetipsam imponit. Quid enim commune cum Pollionis filio haec habent:

Cara Deum soboles, magnum Iovis incrementum?

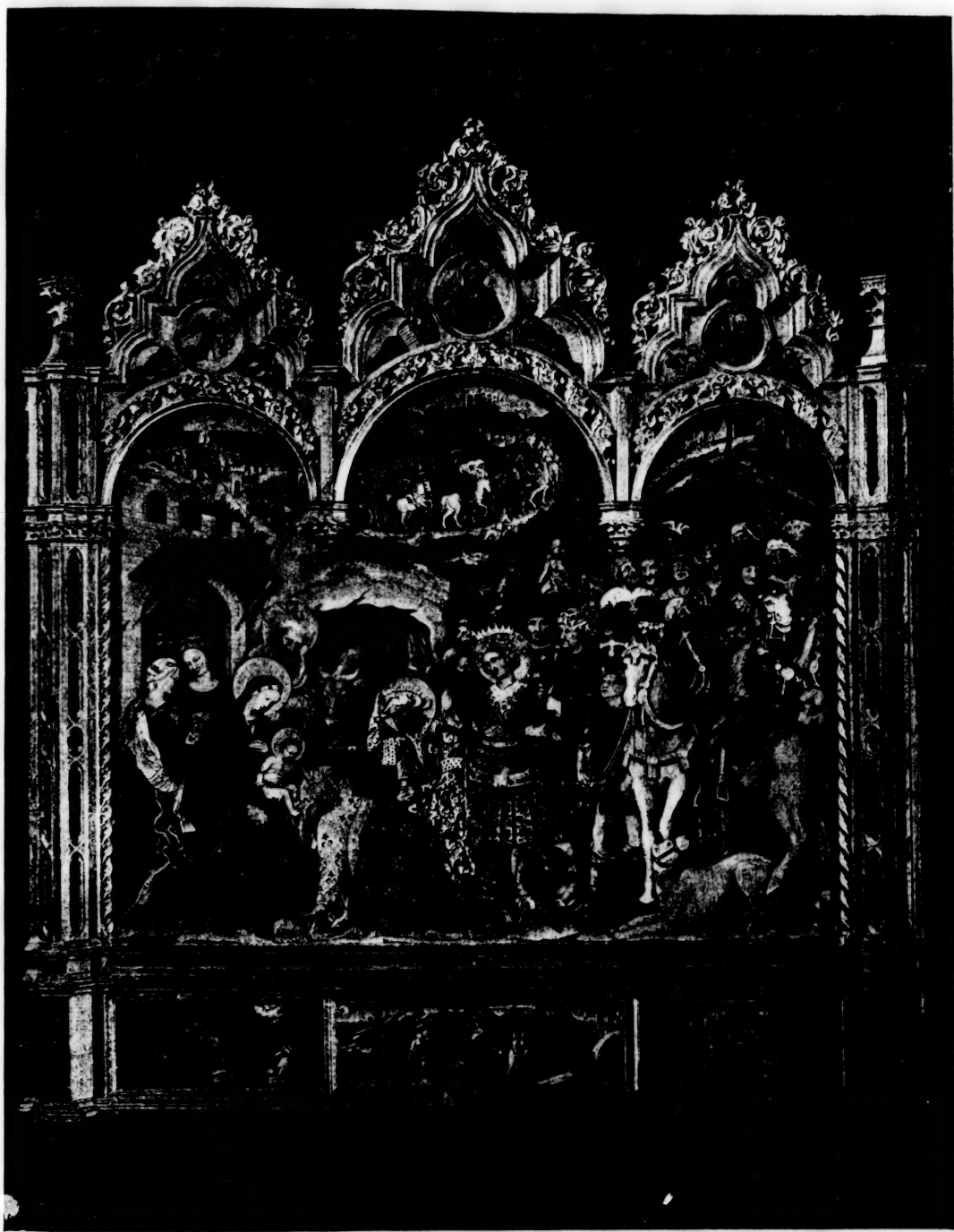
Itemque:

*Te Duce, siqua manent sceleris vestigia nostri,
Irrita perpetua solvent formidine terras?*

Haec omnia ego pulcherrima quidem iudico: quum vero passim prae manibus hominum sint Vergilianae carmina, lectores ad illa volumina delego.

At quae apud Ciceronem exstare hac in re scio, Vergilianis carminibus fortasse admirabiliora duco, atque proferenda censeo tum quia eiusmodi Ciceroniana, mole ipsa numeroque librorum obstantibus, communia et penes omnes non sunt, tum quia historicum ferme parietem attigisse videntur ita, ut illa Cornelii Nepotis in *Vita Attici* (§ XVI) rursum de Cicerone verba probentur, quibus hunc iudicat hominem paene divinum: « Non enim Cicero ea solum, quae vivo se acciderunt, futura praedixit, sed etiam, quae nunc usu veniunt, cecinit ut vates ».

(1) Socii qui *Voces Urbis* iam aliquot annos in via comitantur, haud certe oblivioni dederunt scriptorem nostrum copiosissimum, Hyacinthum De Vecchi Peralice cum humanitatis luctu mense Octobri an. MCMVI vitam functum, cuius dissertationes etiam post humum nonnullas edidimus. Quum his diebus earum in aliam incurrerimus, non inutile duximus eam quoque in nostras paginas referre; quae quidem si forte omnium consensum haud sibi plane conciliatura erit, non tamen sine curiositate profecto legetur.

Gentilis Fabrianensis tabula Magorum adorationem exhibens. (Photographice expresserunt Fr. ALINARI, Florentiae).

Non aliunde Botticellii mentem ad Magorum adventum effingendum quoque impulsam dicemus, qui multitudinem orantem cum angelis ante S. Familiam in gradibus casae satis amplae, atrii sacrarum aedium ad instar, dispositam produxit.

Dominicus vero Ghirlandaio in pulchrae naturae repraesentatione magis institit, atque summum candorem Deiparae imagini tribuit; mirari enim simplici eodemque honesto manus gestu illa videtur tantos honores nato suo redditos.

At ineunte saeculo XVI ars magis libera magisque, ut ita dicam, compos sui facta, fines praetergreditur, pastoresque cum regibus sociat, ex hac repugnantia harmonicum quid tamen deducens, mentesque per angelorum choros hac illac volitantium ad superna erigens. Raphael Urbinas huiusce novae formae inter primores auctor, quam Antonius Allegri, vulgo *il Correggio*, latissime ac scite perfecit.

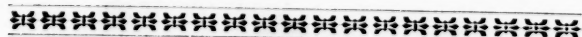
I. F.

DE CAROLI MARIAE ROSINII EPISCOPI PUTEOLANI COMOEDIIS

Saeculo xix ineunte, quum esset Italia plena literarum et artium, studiaque haec ne ab iis quidem qui supremis tum civilibus tum etiam ecclesiasticis honoribus honestati essent negligerentur, factum est facile ut epheborum collegia eo procederent amplitudinis, ut, doctissimorum virorum iudicio, litterarum fere emporium facile audiverint.

Huiusmodi tempora nactus est Carolus Rosinius, qui Seminarii Neapolitani alumnus et Salvatoris Aula Iacobique Martorellii humanitatis magisterio usus, tanto exinde ardore latinas litteras prosequutus est, ut episcopus quamquam Puteolanus viribusque atque aetate confectus, si quid otii sibi capessere liceret sese ad scribendum conferret. Quum autem nihil potius haberet quam adulescentes suae tutelae commissos in omni re litteraria reddere instructos, omni vi indesinenter contendebat ut tamquam in palaestra exercitati alacriores in emetiendo officiorum suorum stadio emitterentur. Itaque et iuvenum subibat animos, et ingentes excitabat igniculos et amores studiorum. Atque, ut voti compos omnino fieret, quippe qui vernante iuventutis flore omnes in succum et sanguinem converterat Plauti, Terentii et Flacci modos et sales, non inurbanos certo, sed facetos et lepidos, comoediis scribendis manum admovit; et rem acutegisse visus est. Enimvero vel ab ipso earum exordio quanti istiusmodi fabulae pretii sint videre licet, utque non imitatore quemlibet, servum pecus, sed Plautum ipsum quandoque sub oculis habere quisque crediderit. Quam plane in sententiam socios et lectores nostros ituros quoque non dubitamus, nobisque gratiam relatores, quum earumdem fabularum alteram, *Aegyptii* nomine, in nostras paginas «appendicis» modo hoc anno relatum, perlegerint.

FORFEX.

MAGORUM REPRÆSENTATIO IN INGENUIS ARTIBUS

Magorum ad praesepe Domini non secus ac pastorum in ingenuis artibus repræsentatio, quippe quae artificum mentem ac pietatem facile alliceret, iamdiu satis apparuit. Ut cetera omittamus ac praecipua tantum spectemus, toreumata duo ex romano stylo, rudia quamquam at cum vigore efficta, imprimis occurrunt, quorum in altero Virgo in cathedra sedet puerulum gremio acceptum gestans, dum Magi in pateris dona oblaturi accedunt; in altero autem, quod Forolivii ad S. Mercurialis videre est,

Virgo reges austere intuetur, quorum unus, domum Dei ingrediens, coronam e capite demittit, alterum demisit, tertium denique non tantum coronam, sed paludamentum, quod muro affixit.

In sculptoriae artis praeclaro illo specimine, quod Pisanorum baptisterium custodit, Nicolai dicimus Pisani suggestum, Maria splendide trabeata ac diademate redimita conspicitur, eiusque ad laevum latus Iosephus, ad dexterum vero Angelus baculo viatorio innixus, ac prope eum Regum maxime iuvenis sine barba et quasi a sensibus abstractus, dum reliqui genibus flexis adorant. Ad longum peractum iter indicandum trium equorum cervices proferuntur.

Iamque ad pictoriam artem procedentes, en Iottus consuetam sibi severitatem Virgini attribuens, quam sub tabernaculo quasi reginam ponit, Iosepho hinc, illinc Angelo «nimbatis» adstantibus. Infans Iesus chlamyda indutus, eius corpus in crepundiis cooperiente, habitum prope regium et ipse praesefert Magorum seni humiliter eius pedes osculanti, dum ceteri Magi duo, veluti sacerdotes, nobili quidem obsequii et admirationis actu, vicem expectare videntur devotionem suam divino puero significandi. Neque camelus omittitur, repræsentationis particeps, quam aperto ore, adrectis auribus fixoque lumine praesequitur.

Novis rerum adiunctis dulcem hanc scenam ditavit Angelicus Faesulanus, cognomine Beatus, qui Mariam effinxit ineffabili matris dulcedine raptam, regum seni filiolum suum ostendentem; in laqueari autem variis motibus tum ceteri Magi, tum eorum accensi aliquot obiciuntur. Iosephus denique acceptam ab Orientis regibus arculam examinare videtur.

At qui argumentum magnificentissime attigit Gentilis Fabrianensis fuit. Is enim in tabula una foecundo alite plurima exhibuit. Magos vides e regione in regionem transmigrantes, montes descendere atque ascendere, castellorum – uti pictoris tempora ferebant – sublimes pontes superare magna tum aulicorum tum venatorum suorum comitante caterva, atque demum ante exoptatissimum Iesum quasi irrumpere. Regum senex mundi Redemptorem adorat, qui, gratiose quidem ac venustissime, parvam manum cano capiti imponit. Ceteri reges thesauros suos gothicis thecis asservatos aperiunt; aulicorum alii in Sacram Familiam intendunt, alii in stellam aut in ipsa animalia, quorum magnus numerus in tabula enumeratur; equi, canes, pardi, falcones, et simiola ipsa in cameli dorso iocans. Haec omnia, quibus auri et gemmarum fulgor, sericarum purpuratarumque vestium splendor attrahendi vim adaugent, facile evincunt auctorem illustrium sui aevi dominorum regificas visitationes reddere voluisse.

- S. — Nempe sicut dicis. Eodem ordine interposita sunt acetaria e lactucis, asparagi, minutalia vitulina cum ovorum solidis vitellis et plura alia. Atque hic missus primus fuit.
- D. — Nihilne interim bibitum est?
- S. — Indigna homine quaestio. Sed de potibus agam posterius; sine me cibos expedire.
- D. — Prosequere: ausculto.
- S. — In secundo missu haec fere fuerunt: artocreas, pulli gallinacei elixi cum intubis candidissimis, caro bubula, vervecina; suilla recens et salsa. Sed hic fabulatum fuit plus quam esum.
- D. — Nil miror; desiderabatur condimentum.
- S. — Quodnam?
- D. — Fames, ut in antiquo illo adagio.
- S. — Fames non deerat, verum assa expectabantur.
- D. — Et ego exspecto: veniamus ad tertium missum.
- S. — Assa haec fuerunt apposita: pulli columbini, anser fertilis, nefrendes castaneis farti cuniculi et armus vervecinus, duae perdices iunctae cum lepusculo.
- D. — Unum mihi videtur praetermisisse.
- S. — Quid illud est?
- D. — Nullane erant condimenta?
- S. — Varia erant embammata, seu intinctus saporis exotici, singulis propemodum ferculis addita. Nec vero defuerant capparides, mala aurea, citrea, olivae conditivae.
- D. — O quot gulae irritamenta!
- S. — Tandem, quum iam nemo amplius quidquam attingeret, iubet pater inferri bellaria, in quibus haec fuerunt inter cetera: caseus recens et vetus, placenta a pomis, oryza in lacte cocta saccharo et cinnamo dense conspersa. Armeniaca mala, ficus, cerasa, uvae passae, et alia quae nunc mihi non occurrunt.
- D. — Age vero, quale vinum appositum fuit?
- S. — Si de colore quaeris, album fundebatur, rubrum et flavum, omnia generosissima: commendabant plerique Rhenanum, pauci bibebant Gallicum, vix aliquis delibabat Hispanum.
- D. — Quis fuit prandii exitus?
- S. — Solitus quidem. Datur aqua odorifera manibus abluendis, dein surgunt a mensa universi. Pater ad convivas: Mihi, quaeso, ignoscite — inquit — quod pro dignitate non ampliter satis exceperim. Contra convivae obiurgant eum, quod tam magifico et sumptuoso apparatu convivati fuissent... Denique vale dicto, alii statim discedunt, alii manent in proximis aulis et confabulantur... Nonne ego tibi lautum extruxi convivium?
- D. — Eheu! tali convivio ego nunquam interfui...

CAESARIS TIRATELLI TABULA baptismalem pompam in Campania referens

Caesar Tiratelli, Romanae scholae pictor praeclarus, in loca et mores tum Latii tum Campaniae penicillo retrahenda praesertim incubuit, et singulare quid prope suum de huiusmodi argumentis fecit. En hic quae per praerupta Campaniae loca de baptismali pompa iuxta verum retulit. A domuncula in excelso collocata ad parvum templum oppidani, festivis regionis vestibibus decori, procedunt. Rusticulam

— heu! pedes soleis non tectam, — liturgicam candelam et aqualem ferentem, sequitur mulier (materne an sacro fonti assistens?) infantulum velo coopertum manibus gestans. Eius gravi admodum vultui — plusculum enim negotii gerit! — suavis habitus oris opponitur mulieris alterius, quae fontem cum hydria sua petens constitit, ut pueruli visu oblectaretur. Pone, novi nati felix pater conspicitur, obstetrici, nigro eoque serico vestitu insigni, excusse gesticulans, dum femellae quaedam multiloquia versute commentantur...

Tabula digna fuit quae Romae inter recentiora artis specimina in publica pinacotheca servaretur; nos autem eius exemplar affabre in celeberrimo S. Michaelis hospitio charta manufacta caelatum sociis nostris offerimus, qui novum *Voci Urbis* subnotatorem comparaverint eiusque **subnotationis pretium** miserint, quod est in Italia libell. 6; ubique extra Italiam libell. 9 (*doll.* 1,80; *sh.* 7; *mark.* 7; *rubl.* 4; *coron.* 9).

DIARIUM VATICANUM

(Die XXI mens. Novembr. — d. XX mens. Decembr. M DCCCXVIII)

Coram SSmo admissiones.

Praeter Purpuratos Patres, Urbanos Antistites aliosque viros, qui sui quisque muneris gratia Pontificem de more adiverunt, peculiari nota digni sunt iuxta admissionis diem: Ignatius Ghiurekian, archiepiscopus tit. Traianopolitanus,

MAGI

ad Iesu cunabula vocati

« Nox haec sidereis quot micat ignibus!...
At quid conspicio?... Stella nitentior,
nunquam visa, novellum
splendet sidus in aethere ».

Sic Baltassar ait, regulus Indiae;
sic princeps Arabes Gaspar apud vagos;
sic, quem solis adussit
aestus, Melchior Aethiops.

Hos in tecta domus gratia traxerat
caeli stelliferi, cuius amabilem
umbratumque nitorem
contemplantur et adstupent.

En (res mira!) novum talia reddidit
astrum dicta: « Deum filia Davidis
est enixa: Puelli
prodam fax ego limina ».

Audivere Magi; nec mora, patrium
linquit quisque solum, sidere praevio;
ternâ sede profectos
Iordanes videt obvios.

Iuncti, quod superest, conficiunt iter
festinante gradu; mox patet impigris
urbs angusta, sed amplis
Bethlem clarior urbibus.

O quis vestra, pii, gaudia dixerit,
divum quum licuit Virginis integrae
aeternique Parentis
coram cernere Filium!

quum ius cuique datum fervida figere
in plantas, in feretes oscula palmulas,
ac profundere labris
quidquid pectora senserint!

At moerore gravi vos simul afficit
feni visa strues, quâ super accubat
Infans, stramine duro
eheu! laesus et aspero.

« Heus! (sic iussa volant vestra) recludite
advectas, famuli, per dromedarios
arcas; nostraque, Iesu,
tu ne munera respuas.

« Aurum, Mater, habe, quo procul exsulet
tristis pauperies; indue sericâ
divum veste Puellum,
pictis infer et aedibus.

« Fragrans ecce seges thurea, myrrhea,
et felix Oriens quidquid odorius
gignit: res tua sunto,
res et commoda Filii ».

Nondum notuerat ditibus advenis
lex arcana Crucis, quâ sibi legerat
vitam Christus acerbam,
mors quam clauderet horrida.

Culpas quippe luens stirpis Adamicae,
afflictam voluit mille doloribus
sortem ferre, molestam
annis a puerilibus.

Iesu, nostra salus! fac tua nuspiam
mortales lateat flammea caritas;
vasto non sit in orbe,
qui te nesciat, angulus.

Te per lapphetidum littora nuntiet
Baltassar; doceat Semiticum genus
Gaspar, teque Chamitis
prodat Melchior offeris.

FRANC. XAV. REUSS.

COLLOQUIA LATINA

Narratio convivii ⁽¹⁾.

DONATUS. — Age, quoniam nunc otiosi sumus, narra
mihi, quaeso, aliquid de externo convivio, instructo
domi tuae.

SIMON. — Quid de illo scire cupis?

D. — Primum, qui convivae fuerint: deinde quam
lautum et opiparum convivium.

S. — Convivae fuere hi praecipui: provinciae prae-
fectus, civitatis syndicus, alii tres primae notae
e senatorum numero.

D. — Papae! Quis accubabat in capite mensae?

S. — Rogas? Provinciae praefectus.

D. — Quinam fuit cibariorum ordo?

S. — Longum est singula enarrare fercula: dabo
tamen operam, ut aliqua ex parte expleam desi-
derium tuum.

D. — Succedamus sub porticum, ut in umbra com-
modius fabulemur.

S. — Accipe ergo mensae principium. In primis ap-
positae sunt pernae salitae, linguae bubulae fumo
et sole induratae.

D. — Nempe ad excitandam appetentiam et sitim
acuendam.

(1) Ex dialogorum libro ANTONII VAN TORRE S. I. Antuerpiae edito
an. MDCLVII. — Passim retractavit I. F.

audientium praecones, verum etiam tamquam prae-nuntios eventuum futurorum, constanter alloqui debuissent auditores non quidem futuros, sed praesentes et sibi aequales, ita ut ab ipsis plane intelligi potuerint; proindeque secundam partem libri Isaiae (cap. XL-LXVI), in qua vates non Iudaeos Isaiae aequales, aut Iudaeos in exilio babylonico lugentes veluti inter ipsos vivens alloquitur et solatur, non posse ipsam Isaiam iamdiu emortuum auctorem habere, sed oportere eam ignoto cuidam vati inter exules viventi assignare.

IV. Ad impugnandam identitatem auctoris libri Isaiae, argumentum philologicum, ex lingua stiloque desumptum, tale non est censendum, ut virum gravem, criticae artis et hebraicae linguae peritum, cogat in eodem libro pluralitatem auctorum agnoscere.

V. Non solida prostant argumenta, etiam cumulative sumpta, ad evincendum Isaiae librum non ipsi soli Isaiae, sed duobus, imo pluribus auctoribus esse tribuendum.

(Ex respons. a SSmo d. XXVIII mens. Iunii an. MDCCC VIII approbatis).

ANNALES

Austriaci civiles motus et Balkanica quaestio.

Austriaci civiles motus, - Vindobonenses primum, ubi iuvenes studiis vacantes in Italos, sibi proprium athenaeum repentes, impetum fecere; quam ob rem antiqua Italorum invidia iterum exarsit ac vix administratorum tranquillo animo atque firmitate cohibita est; deinde Pragae, ubi « Czeci - radicales » qui dicuntur in Theutones vim ita intulere, ut obsidionis statum edicere oportuerit ac militaria tribunalia instituere, - huiusmodi, inquam, Austriaci imperii interna facinora a Balkanica quaestione mentes detinuerunt, eoque magis quod nihil novi magnique momenti intercesserit, omniaque in explanandis futuri conventus argumentis tranquille agerentur. Sed postremis hisce diebus novae en Russorum gubernii litterae, quae post resumptam sui agendi rationem proximam, Berolinense foedus ab Austris violatum enuntiant et Londinensia acta an. MDCCC LXXI, in quibus singuli populi fidem suam interponebant, ne internationalia foedera quaevis ab una parte tantum, inaudita aut nolente altera, mutarentur. Incusationes hae, itemque non obscura indicia Bosniacam et Chulmiensem provincias sui iuris tandem esse debere, asperas quidem Austrorum censuras moverunt, quas tamen Isvolskius, Russorum administer, in publico legibus ferendis coetu mitigare apte conatus est. Eequid tamen in posterum? Videbimus.

Mauritana res.

Mauritana res necopinatis complexionibus obnoxia fuit. Vox enim manavit Mulay Mohamed, tum Abd-El-Aziz, tum Mulay Afid imperatorum fratrem,

a Rabat ad Fez urbem procedentem, imperatorem et ipsum a nonnullis loci gentibus dictum et recognitum esse. Dictitarunt insuper a Mulay Afid captivum factum: denique Afidium ipsum cum Azizio pacem agitare. Ex tot tantisque sonis quinam a veritate discrepans minus sit... certe *manet alta mente repostum*.

Inferioris Americae discrimina.

Belli abundantes rumores ex inferiore quoque America pervenerunt. In Haitiana enim republica cives novarum rerum, aut potius novi praesidis cupidi, rebellionem excitarunt, ob quam Nord ille Alexis fugam in Gallica navi capessere coactus est; in eiusque locum factiosi milites Simon ducem suum sufficere.

Graviora apud Venezuelanos acciderunt; ubi, quum Batavi iura sua despecta viderent, naves bellicas duas comprehenderunt aliasque clarigationes minitati sunt. Haec civium seditionis causa Caracas in urbe fuerunt, eoque facilius, quod Castro praeses a patria sua longe, in Europa, versaretur ad valetudinem suam (si eius verbis fides est adhibenda) curandam. Quidquid est, Gomez, alter a praeside, gubernii summa potitus, Castri edicta iniurias Europaeis civitatibus afferentia revocavit, atque pacem restituisse, pro tempore saltem, visus est.

Hisce vetus iam annus MDCCC VIII nos salutat, haereditatem, non optimam quidem, successoribus relinquens.

PUBLICI PER ORBEM COETUS LEGIBUS FERENDIS

In **Anglia** de coloniis provisum, deque cuniculariorum laboris tempore; deinde regiis litteris tum de Indicis motibus in Anglicum imperium, tum de Balkanica quaestione concordiae voces adhibentibus, coetus sessiones intermissae.

In **Belgica** nova de delectu militum lex lata.

In **Gallia** rationes acceptorum et expensarum omnes probatae; reiecta contra rogatio de capitis poena abolenda.

In **Germania** et in **Italia**, habitis exterarum rerum administratorum orationibus de triplicis foederis statu post recentes per Austros factos eventus, ad Ianuarii mensem coetuum sessiones productae.

In **Lusitania** administratorum collegium, cui Ferreira do Amaral praerat quum a munere abdicasset, novum suffectum, cui Enriquez Campos praepositus.

Abbas generalis Benedictinorum Armeniorum e Congregatione Mechitaristarum Venetiis, cum consiliariis suis; Sidney-Fischer doctor, in Canadensi civitate agriculturae administer; Ioachim Caso, novus Bolivianae civitatis legatus extraordinarius atque administer cum omni potestate apud Apostolicam Sedem; Franciscus Assisiensis de la Conquista, hispanicus Dux; De Soden-Franhofen dynasta; manus peregrinorum ex Aversana dioecesi; Ianuarius Granito Pignatelli di Belmonte, archiepiscopus tit. Edessen., Nuntius Apostolicus Vindobonae; cleri legationes e dioecesibus Syracusan., Cortonen. et Montis Politiani ab episcopis suis, atque e dioecesibus Clusin. et Pientin. a Vicario generali coram adductae; Pontificii Collegii Pii Latini Americani legatio et inferioris Americae atque Hispaniae episcopi Pontifici benedicenda exhibentes civitatum suarum vexilla, apud Beatissimae Virginis effigiem, cui nomen *del Pilar*, in obsequium deinde deponenda; Bruno Chaves, legatus extraordinarius et administer Brasiliae cum omni potestate apud Apostolicam Sedem, et Emmanuel Peralta eodem munere fungens pro republica Costaricensi, autographas suae uterque civitatis praesidis litteras Pontifici praebens; manus peregrinorum a Neapolitana et Alatrina dioecesi atque ex Mexico; De Norfolk Dux foemina calices trecentos sexaginta duos, Anglarum mulierum iubilare donum SSmo offerens; civitatum omnes apud Apostolicam Sedem legati fausta ob expletum sacerdotii quinquaginta annorum curriculum Pontifici ominantes; Equestris Ordinis a Sancto Sepulcro legatio.

Pontificiae electiones.

Excellentissimus vir Paulus M. Barone, archiepiscopus tit. Melitenen., Senensis archiepiscopus dicitur.

— Purpuratus Pater Sebastianus Martinelli inter iudices adnumeratur supremi tribunalis Signaturae Apostolicae.

Vita functi viri clariores.

Die xx mens. Decembris Camberii, ubi Roma revertens aliquot horas subsederat, repentina morte absumitur **Victor Lucianus Sulpitius Lécot** Purpuratus Pater, archiepiscopus Burdigalen., vir doctrina et pietate insignis, Ecclesiaeque iurium in Gallia acerrimus vindex. Natus erat Montscout-Lizerolles in oppido dioecesis Suessoniensis. d. viii mens. Ianuarii MDCCCXXXI; Divionensis episcopus electus d. x mens. Iunii MDCCCLXXXVI; in metropolitanam Burdigalensem evectus d. xxvi mens. Iunii MDCCCXC; in Sacrum Senatum cooptatus tit. S. Pudentianae d. xiii mens. Iunii MDCCCXIII.

EX SS. CONGREGATIONIBUS ROMANIS

SENTENTIAE NOVISSIMAE SELECTAE (1)

Ex Congregatione Negotiis Religiosorum Sodalium praeposita.

— Professio votorum simplicium, in Ordine votorum solemnium emissa, non inducit vacationem beneficii. (Ex decr. d. xxx mens. Martii MDCCCXVIII).

(1) Lectores, praesertim sacerdotes, ad hanc *Vox Urbis* commentarii partem singulatim revocamus; unus enim commentarius noster Sacrarum Congregationum decisiones, breviter atque exquisitè ad sententiarum formam redactas, exhibet. Rationem hanc, tanti huc usque habitam, hoc anno prosequemur, sententias easdem ex «Commentario S. Sedis officiali», simulac prodierit, desumentes.

Ex Congregatione de Propaganda Fide.

— Decretum *Ne temere* de Sponsalibus et Matrimonio in Sinensi territorio ad annum prorogatur hoc sensu ut vim legis habere incipiat a die sollemni Paschae Resurrectionis D. N. Iesu Christi anni millesimi nongentesimi noni. (Ex decr. d. xxix mens. Febr. MDCCCXVIII).

Ex Congregatione Sacrorum Rituum.

— Mitra *gemmata* interdicatur Abbatibus, nisi specialiter indultum Apostolicum eam alicui concesserit. (Ex decr. d. iii mens. Febr. MDCCCXVII).

— Post Missam lectam defunctorum a rubricis et decretis permissam absolutio in cantu immediate habita non prohibetur; sin vero agatur de Missa diei currentis aut vestiva, servetur decretum d. xi mens. Iulii MDCCCXII quod praescribitur absolutionem pro defunctis fieri vel responsorium super sepulturam cantari quotidie posse, maxime si id ex consuetudine antiquiore servatum fuerit, ut adimpleretur testatoris voluntas, exceptis tamen duplicibus primae classis, in quibus absolutio et responsorium neque habere locum poterunt private post absolutas vespere horas canonicas. Quod si in diebus permissis de mane fiant, nunquam post Missam de die, nisi omnino independentem ab eadem. (Ex decr. d. xxviii mens. Martii MDCCCXVIII).

— Non potest permitti Missae celebratio in sacellis ubi non habeatur praescripta distantia altarium a loculis in quibus cadavera sepeliuntur. (Ex decr. d. xix mens. Iunii MDCCCXVIII).

— Rmis Sacrorum Antistitibus totius Americae, Oceaniae atque Australiae privilegium impertitur, quo, quotiescunque Romam petiti sint, perdurante maritimo itinere, etiam in reditu, singulis diebus Sacrum in navi peragere valeant; dummodo locus ad hoc delectus nihil indecens aut indecorum praeseferat; mare sit adeo tranquillum, ut nullum probris adsit periculum effusionis sacrarum specierum e calice, et - si adsit - alter sacerdos superpelliceo indutus Praesuli celebranti adsistat. (Ex decr. d. xxx mens. Ian. MDCCCXVIII).

— Sanctus Ioannes Chrysostomus declaratur et constituitur sacrorum oratorum Patronus. (Ex decr. d. viii mens. Iul. MDCCCXVIII).

— Anniversarium celebrandum est pro ultimo defuncto Episcopo, non quidem pro administratore. (Ex decr. d. xxii mens. Iul. MDCCCXVIII).

Ex Commissione de Re Biblica.

DE LIBRO ISAIAE.

I. Doceri minime potest vaticinia quae leguntur in libro Isaiae et passim in S. Scripturis, non esse veri nominis vaticinia, sed vel narrationes post eventum confictas, vel, si ante eventum praenuntiatum quidpiam agnosci opus sit, ad prophetam non ex supernaturali Dei futurorum praescii revelatione, sed ex his quae iam contigerunt felici quadam sagacitate et naturalis ingenii acumine, concinendo praenuntiasse.

II. Sententia quae tenet, Isaiam ceterosque prophetas vaticinia non edidisse nisi de his quae incontinenti vel post non grande temporis spatium eventura erant, conciliari potest cum vaticiniis, imprimis messianicis et eschatologicis, ab eisdem prophetis de longinquo certo editis, necnon cum communi SS. Patrum sententia concorditer asserentium, prophetas ea quoque praedixisse, quae post multa saecula essent implenda.

III. Non potest admitti, prophetas non modo tanquam correctores pravitate humanae divinique verbi in profectum

S. — Nempe sicut dicis. Eodem ordine interposita sunt acetaria e lactucis, asparagi, minutalia vitulina cum ovorum solidis vitellis et plura alia. Atque hic missus primus fuit.

D. — Nihilne interim bibitum est?

S. — Indigna homine quaestio. Sed de potibus agam posterius; sine me cibos expedire.

D. — Prosequere: ausculto.

S. — In secundo missu haec fere fuerunt: artocreas, pulli gallinaei elixi cum intubis candidissimis, caro bubula, vervecina; suilla recens et salsa. Sed hic fabulatum fuit plus quam esum.

D. — Nil miror; desiderabatur condimentum.

S. — Quodnam?

D. — Fames, ut in antiquo illo adagio.

S. — Fames non deerat, verum assa expectabantur.

D. — Et ego exspecto: veniamus ad tertium missum.

S. — Assa haec fuerunt apposita: pulli columbini, anser fertilis, nefrendes castaneis farti cuniculi et armus vervecinus, duae perdices iunctae cum lepusculo.

D. — Unum mihi videtur praetermisisse.

S. — Quid illud est?

D. — Nullane erant condimenta?

S. — Varia erant embammata, seu intinctus saporis exotici, singulis propemodum ferculis addita. Nec vero defuerant capparides, mala aurea, citrea, olivae conditivae.

D. — O quot gulae irritamenta!

S. — Tandem, quum iam nemo amplius quidquam attingeret, iubet pater inferri bellaria, in quibus haec fuerunt inter cetera: caseus recens et vetus, placenta a pomis, oryza in lacte cocta saccharo et cinnamo dense conspersa. Armeniaca mala, ficus, cerasa, uvae passae, et alia quae nunc mihi non occurrunt.

D. — Age vero, quale vinum appositum fuit?

S. — Si de colore quaeris, album fundebatur, rubrum et flavum, omnia generosissima: commendabant plerique Rhenanum, pauci bibebant Gallicum, vix aliquis delibabat Hispanum.

D. — Quis fuit prandii exitus?

S. — Solitus quidem. Datur aqua odorifera manibus abluendis, dein surgunt a mensa universi. Pater ad convivas: Mihi, quaeso, ignoscite — inquit — quod pro dignitate non ampliter satis exceperim. Contra convivae obiurgant eum, quod tam magnifico et sumptuoso apparatu convivati fuissent... Denique vale dicto, alii statim discedunt, alii manent in proximis aulis et confabulantur... Nonne ego tibi lautum exstruxi convivium?

D. — Eheu! tali convivio ego nunquam interfui...

CAESARIS TIRATELLI TABULA baptismalem pompam in Campania referens

Caesar Tiratelli, Romanae scholae pictor praeclarus, in loca et mores tum Latii tum Campaniae penicillo retrahenda praesertim incubuit, et singulare quid prope suum de huiusmodi argumentis fecit. En hic quae per praerupta Campaniae loca de baptismali pompa iuxta verum retulit. A domuncula in excelso collocata ad parvum templum oppidani, festivis regionis vestibus decori, procedunt. Rusticulam

— heu! pedes soleis non tectam, — liturgicam candelam et aequalem ferentem, sequitur mulier (materne an sacro fonti assistens?) infantulum velo coopertum manibus gestans. Eius gravi admodum vultui — plusculum enim negotii gerit! — suavis habitus oris opponitur mulieris alterius, quae fontem cum hydria sua petens constitit, ut pueruli visu oblectaretur. Pone, novi nati felix pater conspicitur, obstetrici, nigro eoque serico vestitu insigni, excusse gesticulans, dum femellae quaedam multiloquia versute commentantur...

Tabula digna fuit quae Romae inter recentiora artis specimina in publica pinacotheca servaretur; nos autem eius exemplar affabre in celeberrimo S. Michaelis hospitio charta manufacta caelatum sociis nostris offerimus, qui novum *Voci Urbis* subnotatorem comparaverint eiusque **subnotationis pretium** miserint, quod est in Italia libell. 6; ubique extra Italiam libell. 9 (doll. 1,80; sh. 7; mark. 7; rubl. 4; coron. 9).

DIARIUM VATICANUM

(Die XXI mens. Novembr. — d. XX mens. Decembr. M DCCC VIII)

Coram SSmo admissiones.

Praeter Purpuratos Patres, Urbanos Antistites aliosque viros, qui sui quisque muneris gratia Pontificem de more adiverunt, peculiari nota digni sunt iuxta admissionis diem: Ignatius Ghiurekian, archiepiscopus tit. Traianopolitanus,

MAGI

ad Iesu cunabula vocati

« Nox haec sideris quod micat ignibus!...
At quid conspicio?... Stella nifentior,
nunquam visa, novellum
splendet sidus in aethere ».

Sic Baltassar aff, regulus Indiae;
sic princeps Arabes Gaspar apud vagos;
sic, quem solis adussit
aestus, Melchior Aethiops.

Hec in tecta domus gratia traxerat
caeli stelliferi, pulvisque prohilum
umbratumque nitorem
contemplantur et adstupent.

Ex (sic mira!) novum talia reddidit
astrum dicta: « Deum filia Davidis
est enixa: Puelli
prodam fax ego limina ».

Audire Magi; nec mora, patrium
linquunt quisque solum, sidere praevio;
ternâ sede profectos
Iordanes videt obvios.

Iuncti, quod superest, conficiunt iter
festinante gradu; mox patet impigris
urbs angusta, sed amplis
Bethlem clarior urbibus.

O quis vestra, pili, gaudia dixerit,
divum quum licuit Virginis integrae
aferniq; Parentis
coram cernere Fillum!

quum lux cuique datum fervida figere
in plantas, in fereos oscula palmulas,
et profundere labris
quidquid pectore senserint!

At moerore gravi vos simul afficit
feni visa strues, quâ super accubat
Infans, stramine duro
eheu! laesus et aspero.

« Heus! (sic iussa volant vestra) recludite
advectas, famuli, per dromedarios
arcas; nostraque, Iesu,
tu ne munera respues.

« Aurum, Mater, habe, quo procul exsulet
tristis pauperies; indue sericâ
divum veste Puellum,
pictis infer et aedibus.

« Fragrans ecce seges thurea, myrrhea,
et felix Oriens quidquid odorius
gignit: res tua sunto,
res et commoda Filii ».

Nondum notuerat ditibus advenis
lex arcana Crucis, quâ sibi legerat
vitam Christus acerbam,
mors quam clauderet horrida.

Culpas quippe luens stirpis Adamicae,
afflictam voluit mille doloribus
sortem ferre, molestam
annis a puerilibus.

Iesu, nostra salus! fac tua nusquam
mortales lateat flammea caritas;
vaso non sis in orbe,
qui te nesciat, angulus.

Te per Iaphetidum littora nuntiet
Baltassar; doceat Semiticum genus
Gaspar, teque Chamitis
prodat Melchior efferis.

FRANC. XAV. REUSS.

COLLOQUIA LATINA

Narratio convivii ⁽¹⁾.

DONATUS. — Age, quoniam nunc otiosi sumus, narra mihi, quaeso, aliquid de externo convivio, instructo domi tuae.

SIMON. — Quid de illo scire cupis?

D. — Primum, qui convivae fuerint; deinde quam lautum et opiparum convivium.

S. — Convivae fuere hi praecipui: provinciae praefectus, civitatis syndicus, alii tres primae notae e senatorum numero.

D. — Papae! Quis accubabat in capite mensae?

S. — Bogas? Provinciae praefectus.

D. — Quinam fuit cibariorum ordo?

S. — Longum est singula enarrare fercula; dabo tamen operam, ut aliqua ex parte expleam desiderium tuum.

D. — Succedamus sub porticum, ut in umbra commodius fabulemur.

S. — Accipe ergo mensae principium. In primis appositae sunt pernae salitae, linguae bubulae fumo et sole induratae.

D. — Nempe ad excitandam appetentiam et sitim acuendam.

(1) Ex dialogorum libro ANTONII VAN TORRE S. I. Antuerpiae edito an. MDCLVII. — Passim retractavit I. F.

audientium praecones, verum etiam tamquam praeuntes eventuum futurorum, constanter alloqui debuisse auditores non quidem futuros, sed praesentes et sibi aequales, ita ut ab ipsis plane intelligi potuerint; proindeque secundam partem libri Isaiae (cap. XL-LXVI), in qua vates non Iudaeos Isaiae aequales, aut Iudaeos in exilio babylonico lugentes veluti inter ipsos vivens alloquitur et solatur, non posse ipsum Isaiam iamdiu emortuum auctorem habere, sed oportere eam ignoto cuidam vati inter exules viventi assignare.

IV. Ad impugnandam identitatem auctoris libri Isaiae, argumentum philologicum, ex lingua stiloque desumptum, tale non est censendum, ut virum gravem, criticae artis et hebraicae linguae peritum, cogat in eodem libro pluralitatem auctorum agnoscere.

V. Non solida prostant argumenta, etiam cumulative sumpta, ad evincendum Isaiae librum non ipsi soli Isaiae, sed duobus, imo pluribus auctoribus esse tribuendum.

(Ex respons. a SSmo d. XXVIII mens. Iunii an. M DCCC VIII approbatis).

ANNALES

Austriaci civiles motus et Balkanica quaestio.

Austriaci civiles motus, - Vindobonenses primum, ubi iuvenes studiis vacantes in Italos, sibi proprium athenaeum repetentes, impetum fecere; quam ob rem antiqua Italorum invidia iterum exarsit ac vix administratorum tranquillo animo atque firmitate cohibita est; deinde Pragae, ubi « Czeci - radicales » qui dicuntur in Theutones vim ita intulere, ut obsidionis statum edicere oportuerit ac militaria tribunalia instituere, - huiusmodi, inquam, Austriaci imperii interna facinora a Balkanica quaestione mentes detinuerunt, eoque magis quod nihil novi magnique momenti intercesserit, omniaque in explanandis futuri conventus argumentis tranquille agerentur. Sed postremis hisce diebus novae en Russorum gubernii litterae, quae post resumptam sui agendi rationem proximam, Berolinense foedus ab Austris violatum enuntiant et Londinensia acta an. MDCCCLXXI, in quibus singuli populi fidem suam interponebant, ne internationalia foedera quaevis ab una parte tantum, inaudita aut nolente altera, mutarentur. Incusationes hae, itemque non obscura indicia Bosniacam et Chulmiensem provincias sui iuris tandem esse debere, asperas quidem Austrorum censuras moverunt, quas tamen Isvolskius, Russorum administer, in publico legibus ferendis coetu mitigare apte conatus est. Ecquid tamen in posterum? Videbimus.

Mauritana res.

Mauritana res necopinatis complexionibus obnoxia fuit. Vox enim manavit Mulay Mohamed, tum Abd-El-Aziz, tum Mulay Afid imperatorum fratrem,

a Rabat ad Fez urbem procedentem, imperatorem et ipsum a nonnullis loci gentibus dictum et cognitum esse. Dictitarunt insuper a Mulay Afid captivum factum; denique Afidium ipsum cum Azizio pacem agitare. Ex tot tantisque sonis quinam a veritate discrepans minus sit... certe *manet alta mente repostum*.

Inferioris Americae discrimina.

Belli abundantes rumores ex inferiore quoque America pervenerunt. In Haitiana enim republica cives novarum rerum, aut potius novi praesidis cupidum, rebellionem excitarunt, ob quam Nord ille Alexis fugam in Gallica navi capessere coactus est; in eiusque locum factiosi milites Simon ducem suum suffecere.

Graviora apud Venezuelanos acciderunt; ubi, quum Batavi iura sua despecta viderent, naves bellicas duas comprehenderunt aliasque clarigationes minitati sunt. Haec civium seditionis causa Caracas in urbe fuerunt, eoque facilius, quod Castro praeses a patria sua longe, in Europa, versaretur ad valetudinem suam (si eius verbis fides est adhibenda) curandam. Quidquid est, Gomez, alter a praeside, gubernii summa potitus, Castri edicta iniurias Europaeis civitatibus afferentia revocavit, atque pacem restituisse, pro tempore saltem, visus est.

Hisce vetus iam annus MDCCC VIII nos salutatur, haereditatem, non optimam quidem, successoribus relinquens.

PUBLICI PER ORBEM COETUS LEGIBUS FERENDIS

In Anglia de coloniis provisum, deque cuniculariorum laboris tempore; deinde regis litteris tum de Indicis motibus in Anglicum imperium, tum de Balkanica quaestione concordiae voces adhibentibus, coetus sessiones intermissae.

In Belgica nova de delectu militum lex lata.

In Gallia rationes acceptorum et expensarum omnes probatae; reiecta contra rogatio de capitis poena abolenda.

In Germania et in Italia, habitis exterarum rerum administratorum orationibus de triplicis foederis statu post recentes per Austros factos eventus, ad Ianuarium mensem coetuum sessiones productae.

In Lusitania administratorum collegium, cui Ferreira do Amaral praeerat quum a munere abdicasset, novum suffectum, cui Enriquez Campos praepositus.

Abbas generalis Benedictinorum Armeniorum e Congregatione Mechitaristarum Venetiis, cum consiliariis suis; Sidney-Fiecker doctor, in Canadensi civitate agriculturae administer; Ioachim Caso, novus Bolivianae civitatis legatus extraordinarius atque administer cum omni potestate apud Apostolicam Sedem; Franciscus Assisiensis de la Conquista, hispanicus Dux; De Soden-Franhofen dynasta; manus peregrinorum ex Aversana dioecesi; Ianuarius Granito Pignatelli di Belmonte, archiepiscopus tit. Edessen., Nuntius Apostolicus Vindobonae; cleri legationes e dioecesibus Syracusan., Cortonen. et Montis Politiani ab episcopis suis, atque e dioecibus Clusin. et Pientin. a Vicario generali coram adductae; Pontificii Collegii Pii Latini Americani legatio et inferioris Americae atque Hispaniae episcopi Pontifici benedicenda exhibentes civitatum suarum vexilla, apud Beatissimae Virginis effigiem, cui nomen *del Pilar*, in obsequium deinde deponenda; Bruno Chaves, legatus extraordinarius et administer Brasiliae cum omni potestate apud Apostolicam Sedem, et Emmanuel Peralta eodem munere fungens pro republica Costaricensi, autographas suas uterque civitatis praesidis litteras Pontifici praebens; manus peregrinorum a Neapolitana et Alatrina dioecesi atque ex Mexico; De Norfolk Dux foemina calices trecentos sexaginta duos, Anglarum mulierum iubilare donum SSmo offerens; civitatum omnes apud Apostolicam Sedem legati fausta ob expletum sacerdotii quinquaginta annorum curriculum Pontifici ominantes; Equestris Ordinis a Sancto Sepulcro legatio.

Pontificiae electiones.

Excellentissimus vir Paulus M. Barone, archiepiscopus tit. Meliten., Senensis archiepiscopus dicitur.

— Perparatus Pater Sebastianus Martinelli inter iudices adnumeratur supremi tribunalis Signaturae Apostolicae.

Vita functi viri clariore.

Die XI mens. Decembris Camberii, ubi Roma revertens aliquot horas cuboderat, repentina morte absumitur Victor Ludovicus Salpêtrien. Licet Perparatus Pater, archiepiscopus Bardigalen., vir doctrina et pietate insignis, Ecclesiaeque iuniorum in Gallia acerrimus vindex. Natus erat Montcontour-Limousin in oppido dioecesis Sennoniensis. d. VIII mens. Ianuarii MDCCCXXXI; Divionensis episcopus electus d. I mens. Ianuarii MDCCCXXXVI; in metropolitana Bardigalensem erectus d. XXVI mens. Ianuarii MDCCCXC; in Sacrum Senatum cooptatus tit. S. Petestianae d. XIII mens. Ianuarii MDCCCXCIII.

EX SS. CONGREGATIONIBUS ROMANIS

SENTENTIAE HONORIS SELECTAE (1)

Ex Congregatione Negotii Religionum Sodalium praeposita.

— Professio veterum simplicium, in Ordine veterum solennium omnia, non inducit vacationem beneficii. (Ex decr. d. XII mens. Martii MDCCCXVIII).

(1) Locutus, praesentibus sanctissimis, ad hanc Vox Urbis commentarii partem diligenter revocamus; ubi enim commentarius noster Sacram Congregationem deinde, brevis utique compendii ad constitutionum summam redactus, exhibet. Reliquum hanc, tanti huius usque habitum, hoc quoque praeparatum, sententias sanctissimas ex «Commentariis S. Sedis officialibus», claudere proficisci, documentum.

Ex Congregatione de Propaganda Fide.

— Decretum *Ne temere* de Sponsalibus et Matrimonio in Sinensi territorio ad annum prorogatur hoc sensu ut vim legis habere incipiat a die sollemni Paschae Resurrectionis D. N. Iesu Christi anni millesimi nongentesimi noni. (Ex decr. d. XXIX mens. Febr. MDCCCXVIII).

Ex Congregatione Sacrorum Rituum.

— Mitra *gemmata* interdicatur Abbatibus, nisi speciale indultum Apostolicum eam alicui concesserit. (Ex decr. d. III mens. Febr. MDCCCXVII).

— Post Missam lectam defunctorum a rubricis et decretis permissam absolutio in cantu immediate habita non prohibetur; sin vero agatur de Missa diei currentis aut votiva, servetur decretum d. XI mens. Iulii MDCCCXIII quo praescribitur absolutionem pro defunctis fieri vel responsum super sepulturam cantari quotidie posse, maxime si id ex consuetudine antiquiore servatum fuerit, ut adimpleretur testatoris voluntas, exceptis tamen duplicibus primae classis, in quibus absolutio et responsum neque habere locum poterunt private post absolutas vespere horas canonicas. Quod si in diebus permissis de mane fiant, nunquam post Missam de die, nisi omnino independentem ab eadem. (Ex decr. d. XXVIII mens. Martii MDCCCXVII).

— Non potest permitti Missae celebratio in sacellis ubi non habeatur praescripta distantia altarium a loculis in quibus cadavera sepeliuntur. (Ex decr. d. XIX mens. Iulii MDCCCXVIII).

— Ritus Sacrorum Antistitibus totius Americae, Oceaniae atque Australiae privilegium impertitur, quo, quotiescumque Romam petiti sint, perdurante maritimo itinere, etiam in reditu, singulis diebus Sacrum in navi peragere valeant; dummodo locus ad hoc delectus nihil indecens aut indecorum praesferat; mare sit adeo tranquillum, ut nullum periculum adsit periculum effusionis sacrarum specierum e calice, et - si adsit - alter sacerdos superpelliceo indutus Praesuli celebranti adistat. (Ex decr. d. XXX mens. Ian. MDCCCXVIII).

— Sanctus Ioannes Chrysostomus declaratur et constituitur sacrorum oratorum Patronus. (Ex decr. d. VIII mens. Iul. MDCCCXVIII).

— Anniversarium celebrandum est pro ultimo defuncto Episcopo, non quidem pro administratore. (Ex decr. d. XIII mens. Iul. MDCCCXVIII).

Ex Commissione de Re Biblica.

DE LIBRO ISAIAE.

I. Doceri minime potest vaticinia quae leguntur in libro Isaiae et passim in S. Scripturis, non esse veri nominis vaticinia, sed vel narrationes post eventum confictas, vel, si ante eventum praenuntiatum quidpiam agnosci opus sit, id prophetam non ex supernaturali Dei futurorum praescii revelatione, sed ex his quae iam contigerunt felici quadam sagacitate et naturalis ingenii acumine, coniciendo praenuntiasse.

II. Sententia quae tenet, Isaiam ceterosque prophetas vaticinia non edidisse nisi de his quae incontinenti vel post non grande temporis spatium eventura erant, conciliari potest cum vaticiniis, imprimis messianicis et eschatologicis, ab eisdem prophetis de longinquo certo editis, necnon cum communi SS. Patrum sententia concorditer asserentium, prophetas ea quoque praedixisse, quae post multa saecula essent implenda.

III. Non potest admitti, prophetas non modo tamquam correctores pravitatis humanae divinique verbi in profectum

AEGYPTII

CAROLI M. ROSINII Comoedia

(Recognovit I. F.)

PERSONAE.

CHREMES, senex pater.
CHARINUS, filius.
ANTISTHENES, senis fami-
liaris.
SANNIO, parasitus.
CURCULIO, parasitus.

BLEPHARO, pater.
CLEONYMUS, filius.
STRATILAX, servus.
IPHICRATES, Demarchi adpa-
ritor.
DEMARCHI MINISTRI.

ACTUS I.

SCENA I.

Via

Charinus et Sannio.

Char. Sic me falsa spe producis. Iam quindecim
Ipsi dies sunt, cum mala huc advenimus
Alite, nec ullus dum, quos tu iactaveras
Amicos, praesto est nobis. San. Sine me, ne pave.
Char. Quid ego sinam? Quid non paveam? extorris, miser,
Patria, domo, patre? Utinam pavessim satis!
Utinam non svissem! Nae stultus, qui fidem
Tibi imprudens adhibui! Eheu me perditum!

San. Quid angeris? Quid deploras? Char. Dementiam
Ploro meam. San. Sero equidem, cum iacta est alea.
Char. Quid ita? San. Quippe prius consultum hoc oportuit,
Quam de paterna excederes domo, puer.
Char. Me sic illudis (1), pessume? Num tu non tuis
Consiliis me paterna abstraxisti domo?
San. Egon' te abstraxi? Mentiris, Charine, nunc.
Non tu aeternis me obtundebas quaerimoniis?
'Heu! quam severum ac sordidum nactus fui (2)
Patrem, qui inclementer, parceque, ac duriter,
Praesertim ex quo fato functa est mater mea,
Me habet mancipium potius, quam gnatum! Heu mihi!
Vitam misellam nequeo ferre hanc amplius:
Nimium ipse est durus praeter aequumque et bonum;
Adiuta me, precor, Sannio; tuam fidem
Obtestor, da operam, ut hinc aufugiam, Sannio.
Victum emendicare ostiatim satius est,
Quam adeo duram transigere adolescentiam.
Nonne (3) istas perpetuo occentabas nenas?

(1) Iratus.

(2) Vocem Charini affectans.

(3) Mutat vocem.

(Pergit in pag. seq.)

DESCLÉE ET SOCII - EDITORES PONTIFICII

ROMAE — Piazza Grazioli, palazzo Doria — ROMAE

(685) Graduale Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ de Tempore et de Sanctis

SS. DOMINI NOSTRI PII X PONTIFICIS MAXIMI
IUSSU RESTITUTUM ET EDITUM, CUI ADDITA SUNT FESTA NOVISSIMA
AD EXEMPLAR EDITIONIS TYPICAE.

Vol. in-8 const. pag. 1200 ven. lib. 5,00

lib.

lib.

Tela coop., caes. rubri color. 7 —	Coop. pelle in dorso atque oris; tela in ceteris; caes. rubri col. 8 —
Coop. nigra pelle vulgo zigrina, caes. aurata. 13,25	

(696) Graduale Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ de Tempore et de Sanctis

SS. DOMINI NOSTRI PII X PONTIFICIS MAXIMI
IUSSU RESTITUTUM ET EDITUM, CUI ADDITA SUNT FESTA NOVISSIMA
AD EXEMPLAR EDITIONIS TYPICAE.

Editio signis rhythmicis aucta
curantibus RR. PP. Ord. S. Benedicti Solesmensibus.

Vol. in-8 const. pag. 1200 ven. lib. 5,50

lib.

lib.

Tela coop., caes. rubri color. 7 —	Coop. pelle in dorso atque oris; tela in ceteris; caes. rubri col. 8 —
Coop. nigra pelle vulgo zigrina, caes. aurata. 13,25	

(685 a) Idem in charta vere Indica impressum
pond. gr. 525; alt. autem m. 0,022
in-8 const. pag. 1200 ven. lib. 7,00

lib.

lib.

Tela coop., caes. rubri color. 9 —	Coop. pelle vulgo zigrinata, caes. aurata 12 —
Coop. pelle in dorso atque oris; tela in ceteris; caes. rubri col. 9 —	Coop. pelle vulgo zigrina, caes. aurata 15 —
Coop. pelle vulgo zigrinata, caes. rubri col. 11 —	Coop. pelle vulgo Mauritana, caes. rubri col. et aurata . 22,75

(696 a) Idem in charta vere Indica impressum
pond. gr. 525; alt. autem m. 0,022
in-8 const. pag. 1200 ven. lib. 7,50

lib.

lib.

Tela coop., caes. rubri color. 9 —	Coop. pelle vulgo zigrinata, caes. aurata 12 —
Coop. pelle in dorso atque oris; tela in ceteris; caes. rubri col. 9 —	Coop. pelle vulgo zigrina, caes. aurata 15 —
Coop. pelle vulgo zigrinata, caes. rubri col. 11 —	Coop. pelle vulgo Mauritana, caes. rubri col. et aurata . 22,75

In **Russia** internationalis quaestio et agraria agitata.

In **Turcarum** imperio die xvii mens. Decembris adituali oratione a Djevat, a Secretis Imperatoris, coram ipso Caesare perfecta, coetus legibus ferendis primus sollemniter est inauguratus.

PER ORBEM

Die xxii mens. Novembris m dccc viii Roma, quam privatus petierat, Georgius, Graecorum rex, discedit.

— d. xxiii Vindobonae in athenaeo, inter Italos ac Theutones decertationes fiunt. Inde per Italiam protestationes ac tumultus passim.

— d. xxvii, Augustae Taurinorum Comes e Sabaudica gente, scientiae iter in Africam aggressus, Mombasam urbem tenet.

— d. xxx Pragae in Hungaria, contra Austros seditiones moventur, quas vi retundere necesse est.

Die i mens. Decembris Nobeliana praemia ad doctrinam provehendam sic attributa hoc anno nunciantur: pro medica arte doctoribus Metchnikof russo, « fagocitosarum » repertori, et Ehrlich germanico, qui in « microbicam floram » incubuit; pro chymice Rutherford doctori anglo, cuius studia de salibus radiferis late sunt celebrata; pro physice denique Lippman, Parisiensis athenaei magistro.

— d. ii novus Sinarum imperator Pu-Y sollemni ritu corona redimitur.

Mariannis in insulis fossilis carbonis fodinae incenduntur; cunicularii ad ducentorum numerum miseram inde mortem oppetunt.

— d. iii moles a S. Lucani monte delapsa, Praet et Lagunaz in oppida incidit, aedificia triginta pluresque incolas sepeliens.

Portu Principe, in Haitianae civitatis urbe capite, Alexis praeses per rebellium summa rerum privatur. Simon dux in eius locum succedit.

— d. vi subterranea per Pirenaeos montes via Chamfranc in urbe, adstante publicorum operum hispanico administro, aperitur.

— d. vii Lutetiae Parisiorum in « Scientiarum Academia », matheseos praemium ann. mcm viii addicitur Aloisio Piangi, Pisani athenaei doctori.

— d. ix Lange in oppido ad Hyeres, dynamitis fortuita inflammatio ingentia damna procurat.

— d. x Nobelia praemia conceduntur pro litteris Eseecken, Ienensi doctori; pro pace Friderico Bayer dano, atque K. P. Arnoldson, suedo.

— d. xi Castro, Venuezelanae reipublicae praeses, Lutetiam Parisiorum tenet.

— d. xii Basobipsi in oppido, alterum dynamitis incendium plures hominum victimas parit.

— d. xiv Nicolaus Mourawieff, Russorum apud Italos legatus, repentina morte Romae obit.

— d. xvi Neapoli, nova athenaei aedificia sollemniter inaugurantur.

— d. xix Bernae, Tencher doctor Helveticae civitatis praeses ad an. m dccc ix renunciatur.

— d. xx Castri Maris in urbe, loricata navis, cui a S. Marco nomen, feliciter in mare immittitur.

Magnus Italorum luctus.

Dum hic fasciculus sub praelo est, funebre per orbem vulgatur nuncium, Italas urbem Messanam et Rhegium, oppidaque et vicos late circum, ingentissimo terrae et maris motu solo esse aequata!

Acerbissimi civitatis nostrae luctus populos cultos omnes in partem abunde venturos erecto animo confidimus.

V. U.

AENIGMATA

I.

*Prima stupens clamat, binis dein finditur undae;
Totum si ingeminas, litans altaribus adstas.*

II.

*Us mihi finis erit; mitem nitidumque videbis,
Symbolum et Illius, qui aelus omne luit.
Es mihi si finis, Sponsum per amara secuta
Cantans in superis nunc per amoena sequor.*

I. RAINER.

Ex sociis, qui utriusque aenigmati interpretationem ad Commentarii moderatorem miserint intra menses duos, unus, sortitus, gratis accipiet opus, cui titulus:

FABULAE SELECTAE
IOANNIS LA FONTAINE
LATINAE CONVERSAE
A FRANCISCO XAV. REUSS.

Aenigmata an. XI, n. X proposita his respondent:

1) Cerevisia; 2) Pila lusoria.

Ea rite soluta miserunt:

Petrus Tergestinus — Guil. Schmidt, Londino. — F. Arnori, Mediolano. — Lod. Dubois, Massilia. — Maximilianus Vronski, Nova Vies Narodowa. — F. Guerra, Aletio. — Mich. Hebers, Neo-Eboraco. — Ios. Ragnelli, Arona. — Guil. Schenz, Ratisbona. — Rich. Brondel, Brugis. — Ios. Martins, Philadelphia. — Ios. Büttgens, Sutrio. — Rich. Müller, Berolino. — Vinc. Starace, Neapoli. — Iac. Cordara, Parentio. — Fr. Xav. Ghion, Ostunio. — Ab. Celada, Alf. Martinez, Badajocio.

Sortitus est praemium:

MICHAEL HEBERS,

ad quem missa est I. B. FRANCISCA comoedia latinis versibus scripta, cui titulus:

SATURIO.

PROSPECTUS SUBNOTATIONIS COMMENTARII VOX URBIS IN AN. MDCCCCIX

Pretium annuae subnotationis est in Italia Libell. 6

ubique extra Italiam Libell. 9

(Doll. 1,80; Sh. 7; Mark. 7; Rubl. 4; Coron. 9)

recto tramite mittendum

ad ARISTIDEM LEONORI Equitem

Commentarii "Vox Urbis", possessorem et administratorem

ROMAM, Piazza del Gesù, 48

Praemia sociis constituta:

Ex subnotatoribus quisque numisma, iubente Centrali Consilio ad Pii X P. M. Iubilaeum Sacerdotale celebrandum expresse cusum et extra commercium habitum, dono accipiet.

Novi subnotatores singuli praeterea *Vox Urbis* kalendario fruentur, quod socii, qui iam superioribus annis habuerunt, obtinere simul poterunt, dummodo subnotationis pretio lib. 0,25 ad diribitorii expensas resarciendas addiderint.

Qui socium novum acquisiverit unum, eiusque subnotationis pretium cum suo miserit, gratis accipiet Caesaris Tiratelli tabulam metr. 0,60 \times 0,40 a celeberrimo Urbano S. Michaelis hospitio splendide caelatam, baptismalem pompam in Campania referentem. — Ab hoc tamen et sequentibus praemiis bibliopolae excipiuntur.

Qui socios novos acquisiverit duos ut supra, horologium sibi habeat in Germanicis officinis ad Roskopfii rationem nobis fabricatum.

Qui socios novos acquisiverit tres eorumque subnotationis pretium miserit, a pretio suo solvendo eximetur.

Qui socios novos viginti quinque coegerit ante Iulium mensem, dimidiatum pretium itineris habeat ab Italiae finibus Romam usque, atque inde in discessionis Italicam stationem, secunda, prouti vocant, ferriveharum classi usus.

Qui socios novos coegerit quinquaginta, uti supra, eodem itinere gratis omnino gaudebit.

Char. Non inficior paternam me duritiem
Exhoruisse. San. Atque adornasse fugam? Char. Etiam.
San. Nunc vero a me domo abstractum oggeris? Char. Etiam.
San. Ecce (1) etiam? Char. Quippe tua fretus ope, quam
Libenter tu mihi spondebas, in hocce me
Vadam conieci, ex quo vix emergam miser.
Quando in fumum abierunt, quotquot sponderas?
San. In fumum? Unde arguis? Char. Exinde nempe, quod,
Ubi afflitum factorum spondebas tibi,
Responxit nemo: verbaque tu das mihi.
Quod interim domo abeuntes courasimus,
Deflexit iamdudum (2), atque ad saccum extra fores
Rodigamus miseri. San. Non ita fiet, autumo.
Char. Utinam recte autumes. San. Iam iam fatebere,
Me falsum non fuisse. Char. Di faxint, precor.
San. In amicorum nempe optimo, et fidissumo,
Qui, quantus quantus est, astutiis scatet,
Nil tam impeditum est, quod non illico queat
In expellere. Bono sis animo; ne pave.
Char. Sed (3) ubinam cubat? ubi latet? quam, quaeso, opem
Hobis foret technarum hicce peritissimus
Magister, si numquam apparet? San. Sed illico
Videbis ipsum: huc ex confecto iam advenit.
Char. Quod tibi nomen? San. Curculionem iure vocant.
Namque aliena arrodens semper, laetam gerit
Vitam. Is, cum huc advenimus, in urbe non erat,
Sed ruri cum viro Principe laetos dies
Agubat: heri tandem rediit, atque obviam

(1) Subleuatus.

(2) Vadam exiecit.

(3) Illud voc.

Mihi factus amicissime complexus est;
Num quid vellem, rogavit; cumque eius fidem
Nobis in arcto positus imploraverim,
Suam spondit operam, atque hunc mihi locum
Condidit hodie (1). At, at, ni fallor, en ipsemet.
Is est, is...

SCENA II.

Sannio, Charinus et Curculio.

O amicorum suavissime (2),
Atque expectatissime, te Di omnes ament.
Cur. Salve, mi Sannio, quomodo te habes? San. Male
Equidem. Idcirco te praestolabar avide;
Nam nisi opem fers, de nobis actum est illico.

(1) Gesta venientem indicans.

(2) Cum festinatione occurrit.

(Ad proximum numerum).

Epistolarum commercium

Cl. v. L. LAUR..., Cantuariæ. — Spatio hodie deficiente
scriptum De numero oratorio in Ciceronis orationibus ad
proximum numerum differre coacti sumus. Mittas interim,
si iam habes, alia scripta, quorum mentionem fecisti, et vale.

Cl. v. I. TASS..., Turneduri. — Litterasne meas accepisti?

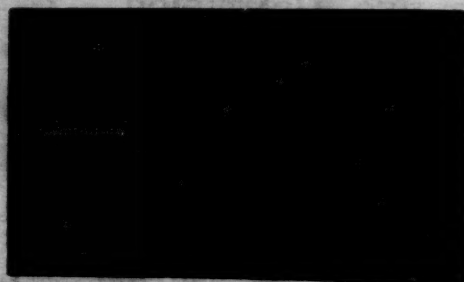
Cl. v. I. WAB..., Varsaviae Polon. — Negotium, de quo
in meis litteris ad notum domicilium missis, iterum ite-
rumque tibi commendo.

Cl. v. A. HAB..., Nodding. — Accepi, tibi gratias refero.

A SECRETIS.

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, iurisperitus.

ROMAE — Ex officina Pacis, Phil. Caggiani.

NUMISMA

subente Consilio Centrali

ad PP. X Secretoriz Jubilaeum celebrandum

expresse descriptum et cussum

Sociisque singulis

Commentarii VOX URBIS

dono comendatum

HOROLOGIUM

ad Roskopfii rationem

in germanicis Officiis

fabricatum

Sociisque

Commentarii Vox Urbis

qui

subnotatores novos

acquisiverint

duos

praemio constitutum

Cfr. prospectum subnotationis Comm. Vox Urbis in sequenti pagina.